

УДК 616-053.2:929**МАЙДАННИК ВІТАЛІЙ ГРИГОРОВИЧ
(ДО 60-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)**

2 січня 2017 року виповнилося 60 років від дня народження завідувачу кафедри педіатрії №4 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, академіку НАМН України, Заслуженому лікарю України, лауреату Державної премії України в галузі науки і техніки, доктору медичних наук, професору Віталію Григоровичу Майданнику.

Після закінчення з відзнакою педіатричного факультету Київського медичного інституту імені О.О. Богомольця у 1980 році В.Г. Майданник навчався в клінічній ординатурі при кафедрі пропедевтичної педіатрії. В 1983 році успішно захистив кандидатську дисертацію «Клинико-функциональное состояние почек и показатели клеточно-гуморального иммунитета при пиелонефрите у детей» під науковим керівництвом професора В.Д. Чеботарьової і був обраний за конкурсом на посаду асистента, а потім доцента (1989) кафедри пропедевтики дитячих хвороб. В 1989 році захистив докторську дисертацію «Клинико-экспериментальное изучение развития пиелонефрита и комплексное лечение его у детей», науковим консультантом якої була професор В.Д. Чеботарьова.

В травні 1990 року В.Г. Майданник за конкурсом був обраний на посаду завідувача кафедри пропедевтики дитячих хвороб (нині кафедра педіатрії №4). В 1991 році йому присвоєно вчене звання професора. В 1994-2000 рр. виконував обов'язки проректора з лікувальної роботи та декана медичного факультету №3 (2005-2010 рр.) Національного медичного університету імені О.О. Богомольця.

Відомий учений-педіатр, фахівець у галузі нефрології дитячого віку, котрий зробив суттєвий внесок у вивчення механізмів розвитку та розробку нових методів діагностики і лікування мікробно-запальних захворювань сечової системи у дітей. Встановив провідну роль структурно-функціональних порушень мембран і біоенергетики імункомпетентних клітин у формуванні імунodefіциту при піелонефриті. Вперше детально вивчив роль фібронектину, простагландинів, імунних комплексів, їх склад та фізико-хімічні властивості при мікробно-запальному ураженні паренхіми нирок, що дозволило запропонувати оригінальну концепцію патогенезу піелонефриту у дітей. Обґрунтував та розробив нові методи діагностики і лікування піелонефриту, які широко впроваджені в клінічну практику. На підставі проведених досліджень суттєво доповнена класифікація піелонефриту, яка затверджена на XI-ому з'їзді педіатрів України (2005 р.). Результати проведених досліджень узагальнені в монографіях «Иммунпатология и иммунотерапия пиелонефрита у детей» (співавтор: В.Д. Чеботарева; М., 1988), «Диагностика и лечение заболеваний мочевой системы у детей» (К., 1993), «Тубулоинтерстициальные болезни почек у детей» (К., 2002),

«Гломерулярные болезни почек у детей» (К., 2002) та «Основы нефрологии детского возраста» (співавтори: О.Ф. Возіанов, В.Г. Бідний, І.В. Багдасарова; К., 2002), які були досить популярними серед дитячих нефрологів та лікарів-педіатрів. За його ініціативою в 1998 році створене перше в Україні дитяче відділення хронічного гемодіалізу, в якому під його керівництвом вперше на основі фрактального аналізу були розроблені критерії адекватності гемодіалізу, що дозволило суттєво покращити надання медичної допомоги хворим з хронічною нирковою недостатністю.

У 2009 році у складі групи провідних вчених-нефрологів В.Г. Майданнику була присуджена Державна премія України в галузі науки і техніки за розробку та впровадження системи методів діагностики, профілактики і лікування хвороб нирок.

Особливе місце в науковій роботі В.Г. Майданника та його учнів займають дослідження порушень вегетативної нервової системи. Вперше були визначені особливості вегетативного і гормонального гомеостазу, варіабельності серцевого ритму та артеріального тиску, порушення центральної, мозкової і периферичної гемодинаміки та мікроциркуляції у дітей з різними клінічними формами вегетативних дисфункцій. Цілеспрямоване, багаторічне вивчення особливостей перебігу вегетативних дисфункцій у дітей дало змогу запропонувати принципово нову класифікацію захворювання, яка була затверджена на 10-ому з'їзді педіатрів України (1999 р.), розробити нові методи та критерії діагностики, апробувати сучасні підходи до лікування. Це дозволило створити школу дитячих вегетологів та Центр діагностики і лікування вегетативних дисфункцій у дітей, який успішно функціонує з 1990 року на клінічній базі кафедри, а також підготувати та видати зі співавторами монографії «Первинна артеріальна гіпертензія у дітей та підлітків» (2007), «Вегетативні дисфункції у дітей» (2014), «Болезнь Kawasaki в детском возрасте» (2015) і «Вегетативні дисфункції у дітей. Пароксизмальна вегетативна недостатність» (2017).

За його участю разом із співробітниками Інституту гідромеханіки НАН України розроблено високочутливий електронний стетофонендоскоп та комп'ютерна система аналізу звуків, які не мають аналогів у світовій практиці, що дало можливість візуалізувати аускультативні дані за допомогою поліхромних респіросонограм, вивчити особливості частотно-часових спектральних характеристик дихання у дітей з різними патологічними станами та оптимізувати їх діагностику.

Важливе місце в науковій роботі В.Г. Майданника займає вивчення різних аспектів захворювань органів дихання та ендокринної системи. З позицій доказової медицини розроблені сучасні алгоритми діагностики та лікування патології органів дихання, які узагальнені в монографіях «Диагностика, лечение и профилактика воспалительных заболеваний органов дыхания у детей» (2006) и «Внебольничная пневмония у детей» (М., 2011).

Під керівництвом В.Г. Майданника виконаний цикл робіт з проблеми удосконалення діагностики та лікування гастроєзофагеального рефлюкса та інших хронічних захворювань травного каналу у дітей, результати яких узагальнені в монографіях «Болезни органов пищеварения у детей» (2010), «Антибиотико-ассоциированная диарея у детей» (2011), «Гельминтозы у детей» (2012) тощо.

Особливу увагу В.Г. Майданник приділяє проблемі фармакотерапії в педіатрії, якій присвячено монографії «Современные макролиды (Фармакодинамика, фармакокинетика и клиническое применение)» (2002; 2012), та «Справочник современных лекарственных средств» обсягом 1024 сторінки, який вийшов у видавництві «АСТ» (Москва) у 2005 році. За наукові розробки він удостоєний Golden OTIS International Trust Award (2013).

Наукові інтереси В.Г. Майданника охоплюють також історію педіатрії та соціальні проблеми медицини. Ним написані змістовні роботи з історії розвитку української педіатрії та нариси про життя і діяльність видатних вчених-педіатрів. Зокрема, видав книгу «В.Д. Чеботарьова: Життя та діяльність» (2002), в якій висвітлив життєвий та творчий шлях свого вчителя, а також монографію «В.Е. Чернов: Биография и судьба» (2017).

В.Г. Майданник є автором 650 наукових праць, а також 32 монографій і 58 патентів та авторських свідоцтв на винаходи. Причому понад 40 наукових робіт опубліковані в таких авторитетних зарубіжних журналах як «Pediatric Nephrology», «Kidney International», «Acta Paediatrica», «Pediatric Infections Disease Journal» та ін.

Свій високий науковий потенціал та педагогічну майстерність В.Г.Майданник успішно реалізує при підготовці кваліфікованих наукових кадрів. Ним створені наукові школи з нефрології, вегетології та кардіоревматології дитячого віку. Під його безпосереднім керівництвом підготовлені та захищені 4 докторські та 37 кандидатських дисертацій. За визначні наукові досягнення у 2003 році був обраний членом-кореспондентом НАМН України за спеціальністю «педіатрія», а у 2010 році – дійсним членом (академіком) НАМН України.

Значний внесок В.Г. Майданник зробив в удосконалення

викладання педіатрії. Очолюючи опорну кафедру з навчально-методичної роботи, він розробив програму з педіатрії для вищих медичних закладів освіти, систему комп'ютерного тестування, видав 9 підручників («Пропедевтична педіатрія», «Педиатрия» та ін.) та 17 навчально-методичних посібників, які користуються великою популярністю не тільки серед студентів, а й практичних лікарів-педіатрів.

В.Г. Майданник проводить велику науково-організаційну роботу. Виконує обов'язки члена Вченої ради університету та Вченої медичної ради МОЗ України (з 2013 р.), голови спеціалізованої вченої ради (з 1999 р.), головного редактора «Міжнародного журналу педіатрії, акушерства та гінекології» (з 1996 р.), члена правління Асоціації педіатрів України (з 1993 р.), віце-президента Асоціації педіатрів України (з 2005 р.), президента Федерації педіатрів країн СНД (2008-2013 рр.), члена Проблемних комісій з педіатрії та нефрології МОЗ та НАМН України (з 2010 р.). Крім того, він є членом Міжнародних асоціацій педіатрів та дитячих нефрологів (з 2008 р.). Протягом 2004-2011 рр. виконував обов'язки головного педіатра Головного управління охорони здоров'я Київської міської держадміністрації.

В.Г. Майданник є членом редакційних колегій журналів «Перинатологія і педіатрія», «Український журнал нефрології та діалізу», «Міжнародного ендокринологічного журналу», «Consilium Medicum Ukraina», «Therapia», «Серце та судини», «Вопросы практической педиатрии» (Москва), «Нефрология и диализ» (Москва), газети «Здоров'я України», заступника відповідального редактора збірника наукових праць «Актуальні питання нефрології» та ін.

Активний організатор і учасник багатьох наукових форумів - з'їздів, конгресів, конференцій, симпозіумів, як в Україні, так і за її межами (Торонто, 1997; Лондон, 1998; Москва, 1998, 2002-2012; Прага, 1999; Амстердам, 2004, 2010; Афіни, 2007; Стамбул, 2008; Флоренція, 2009; Відень, 2011; Мельбурн, 2011; Тайвань, 2012; Глазго, 2013; та ін.).

Його багаторічна лікарська, науково-педагогічна та громадська діяльність відзначена Указом Президента України орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня (2016 р.). В 2001 році В.Г. Майданнику присвоєно почесне звання «Заслужений лікар України». Його відзначено подякою Голови Київської міської держадміністрації (1999 р.), подякою (2007 р.) та Почесною грамотою (2007 р.) МОЗ України та відзнакою «За отличие в труде» (1987).

Професора В.Г. Майданника добре знають і поважають лікарі-педіатри в багатьох регіонах нашої країни та ближнього зарубіжжя. Доброзичливість, талант організатора, принциповість, висока відповідальність і вимогливість до себе, ерудиція та професіоналізм, що поєднуються із природною скромністю та інтелігентністю – всі ці риси здобули В.Г. Майданнику авторитет серед вчених та лікарів України.

Співробітники, колеги, учні щиро вітають Віталія Григоровича з ювілеєм та бажають йому здоров'я, благополуччя, невичерпної творчої енергії та подальших успіхів.